

O AKTUELNOJ PROBLEMATICI BROJA KANDIDATA NA PRIJEMNIM ISPITIMA KROZ PRIMJER MUZIČKE AKADEMIJE U ISTOČNOM SARAJEVU

dr Miradet Zulić

Univerzitet u Istočnom Sarajevu

Muzička akademija

Katedra za teorijsku nastavu

E-mail: miradet.zulic@mak.ues.rs.ba

UDK: 78.07

Pregledni naučni članak

Sažetak: Broj studenata koji se prijavljuju za studij na univerzitetima u regiji u vidnom je padu. Kao glavni razlog se najčešće navodi odliv stanovništva iz zemlje u nekoliko posljednjih godina. Da bi došli do konkretnijih pokazatelja bilo je potrebno prikupiti i analizirati podatke sa prijemnih ispita iz prethodnih godina te druge okolnosti koje eventualno utiču na manji broj studenata. U ovom radu se navedena problematika obrađuje na primjeru Muzičke akademije Univerziteta u Istočnom Sarajevu.

Ključne riječi: Prijemni ispiti, Muzička akademija.

Posljednjih nekoliko godina na mnogim univerzitetima u Bosni i Hercegovini primjetan je manji broj kandidata na prijemnim ispitima. Kao glavni razlog se uglavnom navodi trenutna situacija odlaska stanovništva u druge zemlje. Iako je navedeni razlog aktuelan, ipak je potrebno analizirati i druge pojave te ustanoviti koji sve faktori utiču na ovu problematiku. Smanjenje broja kandidata na prijemnim ispitima u slučaju Muzičke akademije u Istočnom Sarajevu potrebno je obrazložiti, jer što se tiče prijemnih ispita na vokalno-instrumentalnom studijskom programu, u velikom procentu broj kandidata bude ispunjen već u prvom roku. U ovoj akademskoj godini samo na klaviru nije bio popunjen broj u prvom roku pa je bio organizovan drugi rok u septembru mjesecu.

Prve naznake o mogućem smanjenju broja studenata u budućnosti desile su se još prije desetak godina, ali ne na univerzitetima već u srednjim školama. Školske 2008. godine u pojedinim srednjim muzičkim školama se na prijemnim ispitima pojavio mnogo manji broj kandidata od uobičajenog. Mnogi su smatrali da je to samo trenutna situacija i nazivali su je kao 'loša generacija'. Međutim, kada se i naredne godine ponovila ista situacija, pa možda još i negativnija, bilo je evidentno da to nije slučajno. Odlazak stanovništva u druge evropske zemlje, kao eventualni razlog, bio je apsolutno neprihvatljiv jer su građani Bosne i Hercegovine za odlazak u mnoge zemlje morali podnositi zahtjev za dodjelu vize. Analizirajući određene podatke, došlo se do saznanja da su tih godina (2008. i 2009.) srednju školu upisivali učenici rođeni 1993. i 1994. godine. Imajući u vidu da su ratna dešavanja u tim godinama uticala na smanjenje novorođenih, kao i raseljenost stanovništva po cijelom svijetu, za očekivati je bilo da će se nekada u budućnosti ova situacija odraziti i na fakultete i akademije.

Iako su navedene generacije studij nastavljale 2012. i 2013. godine, na primjeru Muzičke akademije u Istočnom Sarajevu se može konstatovati da broj kandidata na prijemnim ispitima u tim godinama nije bio u opadanju. Razlog leži u činjenici da je djelatnost srednjih muzičkih škola regionalnog karaktera pa je manji broj učenika na prijemnim ispitima bio primjetan, dok studenti Muzičke akademije dolaze iz šireg regiona Republike Srpske, Federacije BiH, Srbije i Crne Gore. Međutim, u narednim godinama promjene su bile uočljive. Ali, opet treba naglasiti da Akademija nije imala problema sa brojem upisanih studenata na vokalno-instrumentalnom studijskom programu, već su problemi nastali kod muzičko-teorijsko-pedagoškog studijskog programa, smjer Opšta muzička pedagogija i smjer Crkvena muzika i pojanje. U akademskoj 2019/20. godini, s obzirom na manji broj kandidata na navedena dva smjera, na vokalno-instrumentalnom studijskom programu je primljeno nekoliko studenata koji su se nalazili ispod upisne kvote.

Uz faktor smanjenja populacije, jedan od značajnijih razloga svakako je i odlazak stanovništva u druge zemlje. Ukidanje viznog režima, povećanje interesa za radnom snagom zemalja Evropske unije, politička previranja unutar države, nezaposlenost, korumpiranost kao i mnogi drugi faktori, uticali su na odlazak mladih u druge zemlje. Međutim, ne odlaze samo nezaposlene osobe već i kompletne porodice čiji članovi su imali stalna zaposlenja i izvor prihoda. Osim što odliv stanovništva utiče na smanjenje kandidata na prijemnim ispitima, navedeni faktor često utiče i na ispis već upisanih studenata, naročito ako nisu studenti završnih godina.

Da bi imali uvid u neke od promjena koje su se odvijale u posljednjih sedam do osam godina, uporediće se samo neki podaci. Na vokalno-instrumentalnom smjeru najveći broj studenata se primao na instrumentu harmonika, pa je tradicionalno i veliki broj kandidata pristupao prijemnom ispitu. Konkurencija je uvijek bila izražena jer su na prijemni ispit za harmoniku dolazili svršeni učenici iz srednjih muzičkih škola iz istočnog dijela Republike Srpske (Trebinje, Istočno Sarajevo, Bijeljina), zatim iz zapadnih krajeva (Prijeđor, Banja Luka) jer na Muzičkoj akademiji u Banjoj Luci ne postoji smjer za harmoniku, kao i iz gradova Federacije (Sarajevo, Tuzla, Zenica, Novi Travnik, Bihać). Tome treba dodati i veliki broj kandidata iz Srbije i nešto manji broj iz Crne Gore, što je takva konkurencija zaista davala visoki kvalitet i neizvjesnost. U 2012. godini na prijemnom ispitu za harmoniku je pristupilo dvadesetčetiri kandidata a primalo se šest, što u prosjeku iznosi četiri kandidata na jedno raspisano mjesto. Vremenom se taj broj smanjivao da bi se u 2019/20. akademskoj godini na harmoniku prijavilo osam kandidata. To jeste veći broj prijavljenih kandidata od raspisanog dozvoljenog broja, ali je i pokazatelj određenih promjena. Iako je ova situacija u poređenju sa akademijama u Srbiji na kojima djeluje instrument harmonika (Kragujevac, Niš) dosta bolja, jer na ove dvije akademije na prijemnom ispitu za harmoniku u ovoj godini, pristupilo je do pet kandidata, a primljeno do tri kandidata. Znači da situacija sa brojem

kandidata na ovom instrumentu je donekle posljedica i promjena u Srbiji, odakle je dolazio veliki broj kandidata. Ali, analizu te teme ostavljamo kolegama iz Srbije.

Na smjer Opšta muzička pedagogija se prije deset godina prijavljivalo preko dvadeset kandidata. Dvadeset kandidata bi bilo primljeno a ostali bi ostajali ispod crte dozvoljenog upisnog broja. Nekoliko godina kasnije se primalo petnaest kandidata, da bi se u narednim godinama taj broj drastično promijenio. Prije dvije godine upisano je pet studenata, prošle godine četiri studenta a u ovoj godini samo tri studenta. Problematika sa ovim smjerom postoji i na nekim drugim akademijama. Ako uporedimo podatke sa prijemnih ispita na Muzičkoj akademiji u Sarajevu, na prijemni ispit za teoretsko-pedagoški odsjek sredinom prve decenije prijavilo se tridesetdevet kandidata. Primljeno je odobrenih petnaest kandidata, da bi naknadno u septembru bilo odobreno još tri do pet kandidata koji su na prvom prijemnom roku položili prijemni a nalazili se ispod dozvoljene upisne kvote. Posljednjih godina se na prijemni ispit na isti odsjek prijavi oko deset kandidata, što je nešto bolja situacija nego na akademiji u Istočnom Sarajevu, ali neuporediva u poređenju sa situacijom od prije petnaest godina. Naročito ako se ima u vidu da sarajevskoj akademiji gravitira mnogo veći broj srednjih muzičkih škola iz Federacije BiH (Sarajevo, Tuzla, Zenica, Mostar, Bihać, Novi Travnik, Široki Brijeg, Žepče) a da u Republici Srpskoj, osim Muzičke akademije u Istočnom Sarajevu, postoji i Muzička akademija u Banjoj Luci. Na smjeru Crkvena muzika i pojanje u akademskoj 2013/14. godini bilo je osam upisanih studenata a svake naredne godine broj upisanih studenata se smanjivao. Prije dvije godine upisano je četiri studenta, da bi prošle godine bila primljena samo jedna studentica a ove godine prijemnom ispitu nije pristupio nijedan kandidat.

Sljedeći faktor koji utiče na manji broj kandidata na prijemnim ispitima je smanjenje interesa za studij muzike. Na ovu pojavu mogu uticati troškovi studija i (bez)perspektivnost zanimanja. Studenti Muzičke akademije imaju obavezu da plaćaju godišnju školarinu 660 KM, odnosno 330 KM po semestru. U poređenju sa iznosima školarina na privatnim univerzitetima, navedena školarina na Akademiji ne bi trebala da predstavlja veći problem. Međutim, ako uzmemo u obzir da određeni broj studenata dolazi iz udaljenijih gradova Republike Srpske, Federacije a najveći broj iz Srbije, onda se osim školarine u obzir moraju uzeti troškovi stanovanja, ishrane, kupovine instrumenta, putni troškovi odlazaka kući, odlasci na takmičenja...Po završetku studija studenti posao najčešće dobijaju u osnovnim muzičkim školama. U poređenju sa radnim kolegama koji predaju razne druge predmete u opštim osnovnim školama, koji su studirali na drugim fakultetima pa možda i u mjestu stanovanja, i koji nisu imali takve zahtjevne troškove studija, onda se primjeti određena nelogičnost: koeficijent plate je isti, iako su troškovi studiranja neuporedivi.

Ako govorimo sa aspekta (bez)perspektivnosti zanimanja, onda moramo uzeti u obzir više faktora. Posmatrajući sa lokalnog karaktera, Muzička akademija u Istočnom Sarajevu pokriva istočni dio Republike Srpske. Upravo u tom dijelu djeluje manji broj osnovnih muzičkih škola, a od srednjih muzičkih škola samo tri već navedene. Što se tiče studenata koji su završili smjer za Opštu muzičku pedagogiju, problematika je nastala još devedesetih godina kada se broj časova muzičke kulture u osnovnim školama sa dva časa sedmično smanjio na jedan čas. Što znači da je potreba za ovim nastavnim kadrom u odnosu na godine prije ratnih dejtava smanjena za pedeset procenata. Ako tome dodamo i činjenicu da je muzička kultura u svim srednjim školama nekada bila zastupljena u prva dva razreda, danas je zastupljena samo u gimnazijama. Takvim nastavnim planom, broj časova muzičke kulture u osnovnim školama je prepolovljen a u srednjim školama, izuzev gimnazija, je naprosto isčeznuo. Osim toga, dodatna otežavajuća okolnost je norma časova nastavnika muzičke kulture koja je veća u odnosu na neke druge predmete. A onda kao 'šlag na tortu', u pojedinim školama probe hora se prikazuju kao vannastavne aktivnosti pa čak i ne ulaze pod sedmično opterećenje. A dobro je poznato koliko je energije potrebno za održavanje proba hora ili orkestra.

Takva situacija ne pruža veliku mogućnost zaposlenja, iako za razliku od studenata opšte muzičke pedagogije, studenti koji završe vokalno-instrumentalni smjer dolaze do radnih mjesta. Studenti ovog smjera koji dolaze iz Federacije, također dolaze do radnih mjesta, ako ne u svojim sredinama onda u nekom drugom mjestu. Studenti koji dolaze iz Srbije, zbog zakona koji je na snazi u Srbiji a koji zahtijeva obavezno završeni drugi stepen, odnosno master, već u startu razmišljaju o petogodišnjem studiranju. Problemi koji najčešće nastaju kod ovih studenata su takve prirode na koju oni ne mogu uticati. Naime, ponekad se dešava da u određenim sredinama u Srbiji osporavaju da su u toku studija imali manji broj sati iz određenih opšteobrazovnih predmeta, ali prema posljednjim informacijama u toku je rješavanje tog problema.

Činjenica je da je Akademija u posljednjih nekoliko godina pokrenula određene aktivnosti u promociji institucije. Prije nekoliko godina su organizovani brojni koncerti na kojima su nastupali profesori i studenti Akademije. Koncerti su održavani u gradovima u kojima djeluju fakulteti koji pripadaju Univerzitetu u Istočnom Sarajevu. Sticajem okolnosti u većini tih gradova djeluju i muzičke škole, tako da se tih deset koncerata popraćenih kvalitetnom organizacijom, odličnom posjetom i učenika muzičkih škola i građanstva, može smatrati uspješnim. Osim navedenih koncerata u Republici Srpskoj, koncerti su održani i u Federaciji, odnosno u sali Muzičke akademije u Sarajevu i Narodnom pozorištu u Zenici, što je ujedno bio vid promocije same Akademije, jer iz srednjih muzičkih škola iz Sarajeva i Zenice na prijemne ispite na Akademiji dolazi zavidan broj kandidata. U Federaciji je bilo planirano i gostovanje u Tuzli, ali zbog zauzetosti termina koncert nije

održan. Za razliku od ovih nastupa, koncerti održani u Beču, Ljubljani, Mariboru i Slovenskoj Bistrici imali su za cilj promociju Akademije van granica Bosne i Hercegovine. Osim koncertnih djelatnosti, Akademija je u posljednjim godinama održala promocije Akademije u srednjim muzičkim školama u Republici Srpskoj i Federaciji, sa ciljem upoznavanja učenika trećih i četvrtih razreda sa mogućnostima i potencijalima koje pruža Akademija. Za učenike četvrtih razreda u maju mjesecu se redovno održava manifestacija koja omogućava budućim studentima jednodnevni boravak na Akademiji, upoznavanje sa profesorima kao i zahtjevima na prijemnim ispitima. Zainteresovanim je omogućen probni prijemni ispit poslije kojeg učenici mogu uporediti njihov trenutni nivo znanja sa zahtjevima na prijemnom ispitu.

Ako segledamo sve navedene činjenice, može se konstatovati da Muzička akademija u Istočnom Sarajevu, kao i sve druge visokoškolske institucije u regiji, ne može ništa učiniti u pogledu smanjenja populacije i odlaska stanovništva. Međutim, u nekim segmentima, Akademija bi mogla pomoći u izradi nekih smjernica u pogledu ublažavanja navedene problematike, kao i u unapređenju određenih segmenata djelatnosti Akademije.

Jedan od prvih koraka je izrada strategije razvoja muzičke kulture u istočnom dijelu Republike Srpske u kojoj bi prioritetno bilo osnivanje osnovnih muzičkih škola. Argumenti bi se trebali bazirati na UNESCO programu, prema kojem se navodi da broj učenika u osnovnim muzičkim školama u odnosu na broj učenika u opštim osnovnim školama iznosi šest do osam procenata. Najbolji procenat u Bosni i Hercegovini bio je školske 1991/92. godine kada je iznosio četiri procenta a danas se kreće do dva procenta.

Otežavajuće okolnosti osnivanja osnovnih muzičkih škola predstavlja pravna i osnivačka procedura, jer pokretači inicijative mogu biti lokalne zajednice, ali ipak institucije se osnivaju na nivou Republike Srpske. Naredna otežavajuća okolnost je što se u Republici Srpskoj osnovne muzičke škole mogu osnivati samo kao zasebne institucije ili kao područna odjeljenja pri nekoj osnovnoj muzičkoj školi, za razliku od nekih kantona u Federaciji, gdje se odjeljenja osnovnih muzičkih škola mogu osnivati pri opštim osnovnim školama. Ova druga verzija omogućava proceduralno mnogo brži i lakši put. Pokretači inicijative su opštine a osnivač je vlada kantona. Ovakav vid organizacije je opravdan sa organizacionog i ekonomskog aspekta, jer je dovoljno da se upiše broj učenika za nekoliko instrumenata, i za rad takvih odjeljenja, osim nekoliko nastavnika nije potreban ni direktor, niti bilo ko od administrativnog i pomoćnog osoblja, jer su nastavnici u radnom odnosu pri osnovnoj školi.¹ Ono što je takođe pozitivno kod ovog vida osnivanja škola,

---

¹ Primjer Tuzlanskog kantona u Federaciji. Kanton broji oko 450000 stanovnika a na kantonu samostalno djeluje samo jedna osnovna muzička škola. To je Osnovna muzička škola Tuzla koja je osnovana davne 1949. godine i broji preko četiristotine

leži u činjenici da bi se odjeljenja osnovnih muzičkih škola pri osnovnim školama mogla osnivati i u manjim sredinama po broju stanovnika. Nastava bi se izvodila u prostorijama škole i učenici nisu izloženi dodatnim odlascima u neku drugu zgradu u kojoj djeluje samostalna osnovna muzička škola. U istočnom dijelu Republike Srpske osnovne muzičke škole djeluju u Bijeljini, Zvorniku, Istočnom Sarajevu, Foči, Nevesinju i Trebinju. Područna odjeljenja imaju škole u Zvorniku (Kozluk, Čelopek), Istočnom Sarajevu (Pale) i Nevesinju (Gacko). Brojnost učenika u navedenim školama je na zavidnom nivou, ali ipak u mnogim drugim mjestima učenici nemaju mogućnost pohađanja muzičke škole. U ovakvim zakonskim okvirima osnivanja muzičkih škola, i kada se pokrene inicijativa, kao što je 2017. pokrenula Opština Višegrad, to traje dosta sporije.

Što se tiče kategorije srednjih muzičkih škola, u istočnom dijelu Republike Srpske djeluju tri škole što je sasvim zadovoljavajuće. Drugi problem je da li je dovoljan broj učenika u tim školama. Muzičke škole u Bijeljini i Trebinju djeluju kao zajedničke institucije osnovne i muzičke škole, što se u praksi, posmatajući sa stručnog i organizacionog aspekta, pokazalo kao najbolja varijanta. U Istočnom Sarajevu osnovna i srednja muzička škola djeluju kao zasebne institucije, a što je još veći problem, srednja muzička škola ne djeluje samostalno, već djeluje pri srednjoškolskom centru. Naravno da ovakav vid organizacije ne može davati pozitivne rezultate u prohodnosti učenika, jer kada su institucije odvojene uvijek postoje određeni antagonizmi između pojedinih klasa što kasnije kod učenika i roditelja zna uticati na opredjeljenje o nastavku školovanja.

Povećanje broja časova muzičke kulture u osnovnim školama bi u velikoj mjeri poboljšalo situaciju, ali realno gledajući, ovaj prijedlog je malo teže ostvarljiv, jer osim nastavnika muzičke kulture postoje i druge grupacije nastavnika koje svoj strukovni opstanak vide u istim zahtjevima. A znamo kako se u našem društvu tretira umjetnost uopšte, pa tako i muzička umjetnost.

Ako su kod prvog prijedloga, koji se odnosio na otvaranje škola, pokretači inicijativa lokalna zajednica, kod eventualnog povećanja broja časova ili smanjenja nastavne norme u oblasti muzičke kulture, poželjno bi bilo da su pokretači inicijative određene institucije ili udruženja, kao na primjer Zajednica muzičkih škola Republike Srpske ili Udruženje muzičkih pedagoga Republike Srpske. Ako te institucije i udruženja ne postoje, Muzička akademija bi mogla biti pokretač osnivanja Udruženja muzičkih pedagoga, a prema nekim posljednjim informacijama (februar 2020.) ta inicijativa je već pokrenuta iz Banja Luke.

đaka. Od naredne školske 2020/21. godine, kao samostalna insitucija će djelovati i Osnovna muzička škola u Gračanici koja se odvaja od osnovne škole u okviru koje je djelovala. Ostale muzičke škole (Živinice, Banovići, Kladanj, Srebrenik, Gradačac) djeluju kao odjeljenja pri osnovnim školama.

Akreditovanost institucija je važan faktor u odabiru studiranja. U posljednje tri godine su postojale određene negativnosti oko akreditacije Univerziteta u Istočnom Sarajevu, jer je postojeća akreditacija važila od 2012. do 2017. godine. Ne ulazeći u razloge ne produžavanja akreditacije, sve do februara 2020. godine kada je akreditacija produžena, tri godine su u medijima plasirane razne negativne informacije tipa da li će diplome biti priznate, šta će se dešavati sa budućim studentima...što je moglo uticati i na određenu distancu u pogledu upisa studija na Univerzitetu uopšte, ne samo na Muzičkoj akademiji. S obzirom da je ta dilema otklonjena, možemo se nadati da će takve ili slične situacije ubuduće mimoći Univerzitet.

Izrada novih silabusa, odnosno nastavnih planova i programa je oblast u kojoj odgovornost imaju fakulteti, u našem slučaju Akademija i Univerzitet. Odgovornost Akademije se odnosi na analizu odgovarajućeg silabusa i mogućnosti određenih promjena koje bi eventualno doprinosile unapređenju nastavne prakse i privlačenju studenata za upis. Činjenica je da se sa Bolonjskim programom krenulo akademske 2006/07. godine i da poslije više od jedne decenije nisu nastupile nikakve promjene. S obzirom da je Univerzitet u Istočnom Sarajevu integrisani univerzitet, možda su aktivnosti oko akreditacije i dorade silabusa pojedinih smjerova na fakultetima, uticale na usporeniji tok aktivnosti. Ipak, moramo imati na umu da su neke druge akademije, koje nisu djelovale u okviru integrisanih univerziteta, određene promjene vršili već poslije šest do sedam godina uvođenja 'Bolonje'.

Opšte je poznato da se na umjetničkim akademijama nastava najčešće izvodi individualno i u manjim grupama, što omogućava jednu prisniju komunikaciju između studenata i profesora koja nije prisutna na fakultetima sa većim brojem studenata. Samim time je i radna atmosfera pozitivna što omogućava postizanje boljih rezultata. Nesporno je da je Akademija u svom dvadesetpetogodišnjem postojanju pokazala izuzetnu uspješnost u svojoj oblasti i trebalo bi dosta prostora nabrojati sve ostvarene rezultate i uspjehe, što nije tema ovog rada. Ipak, treba biti svjestan da je četvrt vijeka uspješnosti iza nas a da su pred nama godine budućnosti i novih izazova. Potrebno je nastaviti sa održavanjem i unapređenjem kvaliteta nastave kao i radne i profesionalne atmosfere na Akademiji. Ostvariti bolju saradnju sa studentskom organizacijom, poslušati mišljenja, prijedloge pa i eventualne kritike predstavnika studenata jer uvijek treba uzimati u obzir da su sadašnji studenti najbolji primjer predstavljanja institucije u drugim sredinama. Osim mišljenja predmetnih profesora u srednjim muzičkim školama, sadašnji ili diplomirani studenti su takođe osobe od kojih eventualni budući kandidati na prijemnim ispitima dobijaju informacije iz prve ruke, o onome što ih interesuje o njihovom definitivnom profesionalnom izboru zanimanja.

Potrebno je omogućiti uslove za uspješno sprovođenje ankete na Akademiji koja se redovno obavlja na Univerzitetu. Naime, Univerzitet svakog semestra među studentima sprovodi anonimnu elektronsku anketu a rezultate te ankete (procenat izlaznosti, prosjek ocjena fakulteta) objavljuje na

web sajtu. Prema dostupnim podacima, primjetno je da umjetničke akademije članice Univerziteta, Muzička akademija i Akademija likovnih umjetnosti Tebinje, ne učestvuju u tome. Da bi te ankete bile u potpunosti anonimne, potrebno je na organizacionim jedinicama instalirati aparaturu za obavljanje ankete. Činjenica je da je na Muzičkoj akademiji u velikoj mjeri zastupljena individualna nastava pa je zbog manjeg broja studenata u klasi, upitno koliko bi ta anketa bila anonimna. Ipak, potrebno je pronaći modul prema kojem bi te ankete bile uspješne. Bolje je pronaći modul za sprovođenje studentske ankete na Muzičkoj akademiji, nego imati odsutnost bilo kakvog vida ankete kao što je do sada slučaj.

Referentnost nastavnog osoblja je od izuzetne važnosti za svaku instituciju pa je svakako bitno da su informacije o referentnosti dostupne javnosti na uvid. Na sajtu Akademije se redovno objavljuju informacije o uspjesima studenata i profesora a dostupne su i biografije nastavnog osoblja, koje bi se mogle dopuniti sa fotografijom i mail adresom za kontakt. Te biografije su uopštenog formata pa nije moguće imati detaljniji uvid u umjetničku ili naučnu djelatnost. Ipak, pojedinačne godišnje aktivnosti nastavnika na sajtu su dostupne pod aktivnostima katedri, iako ponekad u tim navođenjima dolazi do određenih miješanja oblasti (ili terminologije) umjetničkih, stručnih, pedagoških i naučnih aktivnosti.

U prethodnim godinama nekoliko studenata je jedan semestar bilo na razmjeni u Rusiji. Uglavnom su to bili studenti sa smjera za harmoniku, dok su u uzajamnoj razmjeni na našoj Akademiji boravili studenti harmonike i gitare. Možda bi se mogla poboljšati mobilnost studenata ali je činjenica i da na ponude studentima za jednosemestralni boravak ne nekoj akademiji, kao što je nedavno bio slučaj sa Portugalom, studenti iz nekih razloga ne pokazuju zainteresovanost.

Nazahvalno je prognozirati kako će se situacija sa brojem kandidata na prijemnim ispitima odvijati ubuduće. Ovaj rad je saopšten u okviru programa naučnog skupa u decembru 2019. godine a završno oblikovanje urađeno je tokom marta 2020. godine. Upravo u toku mjeseca marta, došlo je do pandemije virusa koja je zahvatila cijeli svijet. Dali će, i u kolikoj mjeri, novonastala situacija uticati na aktuelnu temu o kojoj se govorilo u ovom radu, ustanoviće se poslije određenog vremena.

Korišćena literatura

Arhiv Muzičke akademije u Istočnom Sarajevu

<https://www.ues.rs.ba/osiguranje-kvaliteta/studentsko-vrednovanje-kvaliteta-studija/> pristupljeno 10. 3. 2020. u 22,40.

https://www.rpz-rs.org/270/rpz-rs/Osnovne/skole#.XpQ_A8gzBIU pristupljeno 15. 3. 2020. u 19,45.

https://www.rpz-rs.org/271/rpz-rs/Srednje/skole#.XpQ_McgzBIU pristupljeno 15. 3. 2020. u 18,20.

http://www.podaci.net/_gBiH/propis/Pravilnik_o_nacinu/P-norfom03v1139.html pristupljeno 17. 3. 2020. u 21,15.

<http://www.investsrpska.net/index.aspx?PageID=321&langid=2> pristupljeno 17. 3. 2020. u 22,30.

SUMMARY

ON THE CURRENT PROBLEM OF THE NUMBER OF STUDENTS AT THE ADMISSION EXAMS THROUGH THE EXAMPLE OF THE ACADEMY OF MUSIC UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO

PhD Miradet Zulić

The number of students applying to study at universities in the region is declining. The main reason for the decrease in the number of students is the most commonly cited departure of the population from the country in the last few years. This paper deals with the above issues on the example of the Academy of Music of the University East Sarajevo.

Key words: Entrance exams, Academy of Music.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

78(082)

НАУЧНИ скуп Дани Војина Комадине Савремено и традиционално
у музичком стваралаштву (2019 ; Источно Сарајево)

Зборник радова / Научни скуп Дани Војина Комадине
"Савремено и традиционално у музичком стваралаштву 1", Источно
Сарајево, 13-14. децембар 2019. ; [главни и одговорни уредник
Мирадет Зулић]. - Источно Сарајево : Музичка академија
Универзитета у Источном Сарајеву, 2020 (Источно Сарајево :
Копикомерц). - 342 стр. : илустр. ; 21 cm

Податако уреднику преузет из импресума. - Текст ћир. и лат. -
Тираж 100. - Напомене и библиографске референце уз текст. -
Библиографија уз сваки рад. - Summeries.

ISBN 978-99976-902-1-0

COBISS.RS-ID 129609985